Dosarul nr.4r-2382/23
nr. 4-23042943-02-4r-23062023

D E C I Z I E

19 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,
în componența:
Președintele ședinței, judecător Spoială Alexandru
judecători Băbălău Denis
Chiroșca Igor

judecat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul declarat de către agentul constatator împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

în procedura instanței de fond, din 23.02.2023 până la 23.05.2023;

în procedura Curții de Apel Chișinău din .23.06.2023 până la 19.07.2024

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La 23.03.2023, în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, contestația depusă de petiționarul Rusu Adrian, împotriva deciziei agentului constatator nr.***** din 07.03.2023, de sancționare, în temeiul art.263 alin.(1) din Codul contravențional.

2. În motivarea contestației a indicat că, la data de la data de 07.03.2023 în or. Orhei, pe strada care duce spre piață, a venit la piață pentru a vinde doi cocoși, era între orele 13-14, unde polițistul l-a amendat că, nu are acte pe marfă și nu are dreptul de a vinde. I-a răspuns că, nu este comerciant, iar marfă este din gospodăria sa și a ieșit pentru că situația din țară îl impune să iasă, nu are cu ce și din ce plăti nici o amendă și nici serviciile comunale și creditele pentru întreținerea pământului, că nu-i arat și nu știe cum să procedeze. La care i-a fost reproșat că toți au credite și să se angajeze la lucru, el spunându-i că nu poate, că este bolnav și nu are rost, că în orașul Orhei salariul e 6000 lei, unde 2000 îi dă pentru drum, comunale și nu-i rămâne nici 30% să dea la bancă, că și așa a vândut totul. La ce polițistul îl impunea cu cuvinte răstite să semneze procesul, la care a refuzat și a spus că are dreptul să nu semneze pentru ceia ce nu se consideră vinovat. Prețul mărfii era de 500 lei, iar amenda 1500 lei și totul se duce pentru a achita serviciile și la bancă, la ce polițistul i-a reproșat că

ce caută în Orhei dacă este din Telenești, unde i-a răspuns că în țară poate în orice localitate deoarece nu sunt furați și poate să meargă și să vadă. Nu se consideră vinovat, producția era proaspătă și de nevoie a ieșit în stradă. A solicitat, admiterea contestației cu anularea deciziei şi a procesului-verbal cu privire la contravenție întocmite la 07.07.2023 de către IP Orhei, în privința sa, cu încetarea procesului contravențional.

3. *Prin hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023,* s-a admis contestația depusă de Rusu Adrian, împotriva deciziei agentului constatator nr. ***** din 07.03.2023, emisă în temeiul art. art.263 alin.(1) din Codul contravențional. S-a declarat nulă decizia agentului constatator nr. ***** din 07.03.2023, prin care s-a dispus a recunoaște vinovat pe Rusu Adrian, de comiterea contravenției prevăzute de art. 263 alin.(1) Cod contravențional. S-a încetat procesul contravențional în privința lui Rusu Adrian, în temeiul art.263 alin.(1) din Codul contravențional, pe motivul lipsei faptului contravenției.

4. *Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei Saharnean Dan,* a declarat recurs prin care solicită, admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. *În motivarea recursului s-a indicat că*, în ședința de judecată nu s-a luat în considerație toate probele acumulate în cadrul constatării încălcării admise de către cet. Rusu Adrian, iar conform art.425 alin.(1) Codul Contravențional, probele sunt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Astfel, fiind pronunțată hotărârea recurată, probele nu au fost apreciate de către instanța de judecată din punct de vedere a coroborării lor și nu le-a dat o apreciere corespunzătoare. În așa mod instanța a pronunțat o hotărâre contară legii, care urmează a fi casată și remisă la rejudecare.

6. În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Codul contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

7. Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Codul contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

8. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul*

declarat de către agentul constatator împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023, din următoarele considerente.

9. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

10. Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

11. În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Codul Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

12. Conform prevederilor art.442 alin.(1) Codul Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

13. Din sensul normelor enunțate, reiese că procesul verbal cu privire la contravenție este acel act, care reflectă acțiunile realizate de agentul constatator în cadrul examinării cauzei contravenționale, reflectă fapta constatată de agent, probele administrate de agent și care demonstrează fapta reținută de acesta, precum și autorul faptei enunțate.

14. Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

15. Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

16. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal constată că, la data de 07.03.2023, de către agentul constatator al IP Orhei, Saharnean Dan, a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria *****, în privința lui Rusu Adrian, în baza elementelor contravențiilor prevăzute de art.263 alin.(1) din Codul contravențional, pe faptul că, ”Rusu Adrian, la 07.03.2023, ora 13.00, în mun. Orhei, str. Negruzzi, a fost depistat că vindea ilegal păsări decapitate, fără a dispune de actele confirmatoare ce i-ar permite desfășurarea activității de întreprinzător, ignorând prevederile Legii nr.845 din 03.01.1992”.

17. Agentul constatator al IP Orhei, examinând la 07.03.2023, procesul-verbal cu privire la contravenție seria ***** și materialele procesului contravențional, prin decizia din aceeași dată, a dispus a recunoaște vinovat pe Rusu Adrian, de comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(1) Cod contravențional, și a-i aplica sancțiune sub formă de amendă în mărime de 30 unități convenționale, ce constituie suma de 1500 lei.

18. Petiționarul, Rusu Adrian, nefiind de acord cu decizia agentul constatator al IP Orhei, la data de 21.03.2023, a depus contestație.

19. Consecutiv, cu referire la normele precitate, reieșind din materialele cauzei contravenționale, instanța de recurs atestă că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit de către agentul constatator cu încălcarea procedurii de acumulare a probelor, ceea ce a dus la constatarea eronată a unor fapte și circumstanțe ce se bazează mai mult pe bănuieli susținute de viziuni subiective ale părții acuzării, însă fără nici un suport probator admisibil, ceea ce afectează procesul legal de constatare a faptei incriminate contravenientului conform art.440 Codul contravențional, și corespunzător, prin efect direct, condiționează imposibilitatea aplicării răspunderii contravenționale lui Rusu Adrian.

20. În special, instanța de recurs înclină spre ideea că agentul constatator la întocmirea procesului verbal nu a respectat cerințele Codului contravențional și a Codului de procedură penală care se aplică subsidiar în materia probațiunii, or, acesta, la etapa de constatare a contravenției nu a administrat nici o probă, în vederea demonstrării încălcării imputate din partea contravenientului

21. Conform art. 425 alin. (1) Cod contravențional, probele sînt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

22. Potrivit art. 263 alin.(1) din Codul contravențional, este sancționată fapta de, *desfășurare a activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil.*

23. În legislația Republicii Moldova, ca şi în cea a altor state europene, contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional,

instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator şi, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petentul urmează să-şi probeze nevinovăția.

24. Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală”, a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

25. Într-un alt registru, sub aspectul temeiniciei procesului-verbal, trebuie reținut că, de principiu, procesul - verbal cu privire la contravenție fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii – agentul constatator, trebuie sa i se recunoască un anumit grad de valoare probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, *ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate şi legalitate.*

26. Cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina petentului, instanța de recurs a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție contestat de către agentul constatator, prin probe certe și de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acționează principiul „*in dubio pro reo”.*

27. Pornind de la premisa procedurală prevăzută de art. 425 alin. (4) din Codul Contravențional, prin care legislatorul a stabilit că nici o probă nu are o valoare prestabilită, simplul fapt al întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție este insuficient pentru tragerea persoanei la răspundere contravențională.

28. În conformitate cu art.442, alin.(1) Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

29. Sub aspectul temeiniciei procesului verbal cu privire la contravenție, Colegiul relevă că, agentul constatator la examinarea cauzei nu a clarificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat o decizie de sancționare a lui Rusu Adrian, în lipsa probelor pertinente și concludente, cauza fiind examinată incomplet, nefiind stabilit cert faptul că în acțiunile făptuitorului, sunt prezente elementele contravenției prevăzute de art.263 alin. (1) Codul contravențional.

30. Astfel instanța de recurs atestă că, din conținutul procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05609288 și decizia de sancționare din 07.03.2023, cercetat nemijlocit în ședință, nu rezultă fapta de care este acuzat Rusu Adrian în comiterea contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) din Codul contravențional, or simplul fapt al întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, este insuficient pentru tragerea persoanei la răspunderea contravențională.

31. Prin urmare, analizând probele administrate la dosar, Colegiul penal confirmă concluzia instanței de fond că, vinovăția lui Rusu Adrian de săvârșirea faptei comise, nu este confirmată prin careva probe pertinente, concludente și utile cazului contravențional, or la caz nu există nici o probă ce ar dovedi vinovăția lui Rusu Adrian în comiterea contravențiilor incriminate.

32. În cazul de față, Colegiul evidențiază că, la materialele cauzei, în susținerea învinuirii, nu există nici o probă prin care să fie constatat că anume cet. Rusu Adrian la 07.03.2023, ora 13.00, în mun. Orhei, str. Negruzzi, vindea ilegal păsări decapitate, fără a dispune de actele confirmatoare ce i-ar permite desfășurarea activității de întreprinzător, ignorând prevederile Legii nr.845 din 03.01.1992. La fel, nu este administrată careva probă care să demonstreze modalitatea stabilirii identității făptuitorului și că, aceste fapte ar fi fost comise de către cet. Rusu Adrian.

33. Respectiv, Colegiul penal reconfirmă poziția instanței de fond, precum că, concluziile agentului constatator aferent vinovăției cet. Rusu Adrian în comiterea încălcării prevederilor art. 263 alin. (1) Cod contravențional, sunt nefondate, iar acuzarea formulată de agentul constatator nu se întemeiază pe careva probe certe și concludente, la materialele procesului contravențional nu au fost anexate probe materiale care ar confirma fapta incriminată de agentul constatator contravenientului, ceea ce echivalează cu neîndeplinirea obligației pozitive a agentului constatator de demonstrare a vinovăției contravenientului, or, simpla indicare a faptelor date în decizia cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, nu poate temei de sancționare a persoanei.

34. Așadar, Colegiul reține că potrivit procesului verbal contravențional lui Rusu Adrian i se incriminează comiterea contravenției, și anume, prevăzute de art. 263

alin. (1) Cod contravențional. Totodată, se remarcă că, agentul constatator nu a făcut referire la probele care i-ar fi permis să conchidă că faptele respective ar fi fost comise anume de Rusu Adrian, or concluzia agentului constatator cu privire la vinovăția lui Rusu Adrian, s-a bazat pe următoarele probe, administrate de agentul constatator, cuprinse în materialele înregistrate în R-II cu nr.10198 din 29.10.2019: - conținutul raportului agentului de poliție al IP Orhei, Dan Saharnean din 07.03.2023, prin care a sesizat că, desfășurând activitate de profilaxie în vederea supravegherea ordinii de drept…a fost depistat Rusu Adrian ce comercializa păsări fără a dispune careva acte ...; - conținutul cazierului contravențional din 07.03.2023, emis pe numele lui Rusu Adrian, din care se relevă că acesta anterior a fost sancționat contravențional pentru comiterea diferitelor contravenții, prin urmare Colegiul nu poate statua arbitrar care ar putea fi probele acumulate în susținerea constatării vinovăției persoanei, în condițiile constatărilor personale ale agentului constatator, care trezesc dubii rezonabile privind veridicitatea acestora.

35. Mai mult ca atât, s-a eșuat în administrarea altor probe prevăzute de art. 425 din Codul contravențional, când agentul constatator ar fi putut releva prin fotografii, cercetări ale locului comiterii, care ar fi acordat mai multă valență circumstanțelor de fapt imputate, or din descrierea faptei, care de altfel, a fost efectuată şi într-un mod destul de rigid, dar şi în lipsa opiniei agentului constatator în ședință de judecată, instanța nu poate să intuiască modalitatea reală şi certă despre cum şi unde ar fi putut fi comisă contravenția de facto, mai ales în condiția în care făptuitorul este în dezacord cu opiniile agentului constatator la cazul pendinte.

36. Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui Rusu Adrian, în conjunctura în care, agentul constatator a stabilit în mod eronat pretinsa faptă contravențională admisibilă pe sectorul respectiv de drum, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

37. Instanța de recurs reține că, potrivit art.8 alin.(2) din Codul contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională. Din conținutul art.14 din Codul contravențional rezultă că, contravenția se consideră săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conștient survenirea acestor urmări. Potrivit prevederilor art. 21 din Constituție, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

38. Reieșind din natura penală a contravenției, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform

exigențelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constatator prin prisma art.440 alin.(1) Cod Contravențional al RM şi prin prisma cauzei Anuşca vs Moldova (18 iulie 2010), urmează să exercite o investigație completă, nepărtinitoare şi obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient şi concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale şi administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

39. În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

40. În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).*

41. Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

42. Colegiul reține că în cauză nu s-au adus probe convingătoare că, anume cet. Rusu Adrian la 07.03.2023, ora 13.00, în mun. Orhei, str. Negruzzi, vindea ilegal păsări decapitate, fără a dispune de actele confirmatoare ce i-ar permite desfășurarea activității de întreprinzător, ignorând prevederile Legii nr.845 din 03.01.1992". La fel, nu este administrată careva probă care să demonstreze modalitatea stabilirii identității făptuitorului și că, aceste fapte ar fi fost comise de către cet. Rusu Adrian , astfel că, agentul constatator la examinarea cauzei nu a clarificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat o decizie de sancționare a lui Rusu Adrian, în lipsa probelor pertinente și

concludente, cauza fiind examinată incomplet, nefiind stabilit cert faptul că în acțiunile făptuitorului, sunt prezente elementele contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, or versiunea acuzării, în varianta formulată, este confirmată doar prin raportul agentului de poliție al IP Orhei, Dan Saharnean din 07.03.2023, care a sesizat că, desfășurând activitate de profilaxie în vederea supravegherea ordinii de drept, a fost depistat Rusu Adrian ce comercializa păsări fără a dispune careva acte.

43. Mai mult, Colegiul mai reține că materialele cauzei denotă că Rusu Adrian nici măcar nu a fost audiat de către agentul constatator pe marginea faptelor incriminate, or, acestuia urma să i se aducă la cunoștință natura și cauza acuzației ce i se incriminează, astfel, în condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că în speță nu este demonstrat că în faptele cet. Rusu Adrian, este întrunită fapta contravenției stabilite de art.263 alin. (1) Codul contravențional.

44. Cu referire la componența de contravenție incriminată petiționarului, instanța de recurs ține să menționeze, că *obiectul nemijlocit* al contravenției prevăzute de art.263 din Codul contravențional, îl formează relațiile sociale din domeniul antreprenorialului. Cu referire la elementele constitutive ale contravenției imputate lui Rusu Adrian, instanța de judecată relevă că *obiectul juridic special* al contravenției îl constituie relațiile sociale privitoare la practicarea legală a activității de întreprinzător. *Latura obiectivă* a contravenției prevăzute la art. 263 alin. (1) din Cod contravențional include: a) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea (și inacțiunea) de practicare ilegală a activității de întreprinzător; b) urmările prejudiciabile sub forma obținerii unui profit în proporții mici; c) legătura cauzală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

45. Relațiile de antreprenoriat, indiferent de forma de proprietate şi genul de activitate, sunt reglementate de Legea cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi nr.845-XII din 3 ianuarie 1992, de legislația civilă şi de alte legi.

46. Prin „*activitate de întreprinzător*” se are în vedere activitatea de fabricare a produselor, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurate de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială, cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

47. Prin ”*desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător*” se înțelege: desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrarea (reînregistrarea) la organele autorizate; desfășurarea unor genuri de activitate interzise de legislație; desfășurarea activității de întreprinzător prin intermediul filialelor, reprezentanțelor, sucursalelor, secțiilor, magazinelor, depozitelor, unităților comerciale şi altor unități neînregistrate în modul stabilit de legislație; desfășurarea activității de întreprinzător fără utilizarea mărcilor comerciale şi de fabrică şi fără indicarea în documente a codurilor fiscale, în cazul în care folosirea sau indicarea lor este prevăzută de legislație, ori desfășurarea acestei activități cu utilizarea unor coduri fiscale străine sau plastografiate.

48. Colegiul penal relevă că fapta prejudiciabilă stipulată în dispoziția art.263 alin.(1) Codul contravențional poate fi realizată prin mai multe modalități alternative, însă la caz Rusu Adrian, din cauza situației financiare grele la 07.03.2023, în Piața din mun. Orhei vindea doi cucoși din gospodăria sa proprie, fapt care a fost confirmat de către petiționar prin contestație, or din declarațiile lui Rusu Adrian, rezultă că ”nu este comerciant, iar marfa este din gospodăria sa și a ieșit pentru că situația din țară îl impune să iasă, nu are cu ce și din ce plăti nici o amendă, nici serviciile comunale și creditele pentru întreținerea pământului...” Referitor la alegațiile petiționarului, instanța a reiterat că, activitatea de comerț ocazională a unor bunuri, nu poate fi considerată desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător.

49. Prin urmare, argumentele recurentului agentului constatator, în sensul învinuirii, Colegiul le apreciază ca declarative, or, acesta urma a constata cu certitudine dacă Rusu Adrian, este sau nu antreprenor, activitatea pretins ilegală a acestuia poartă un caracter permanent sau ocazional, acesta fiind un factor determinant în stabilirea vinovăției de comiterea faptei contravenționale, prevăzută de art. 263 alin.(1) Cod contravențional.

50. Astfel, la materialele cauzei nu au fost administrate alte probe (procese-verbale de cercetare, audiere a martorilor, foto-tabele, ridicare a bunurilor) care să confirme cele constatate de către agentul constatator, de aceea, instanța apreciază că își găsește aplicare un alt principiu de drept, şi anume principiul *in dubio pro reo*. Din materialele prezentate de către agentul constatator, se stabilește că, nu au fost întreprinse toate măsurile concludente în vederea probării vinovăției pretinsului făptuitor şi examinării corecte a cazului cu administrarea de probe care ar fi stabilit existența sau lipsa încălcării legislației de către acesta.

51. Respectiv, Colegiul penal reconfirmă poziția instanței de fond, precum că, concluziile agentului constatator aferent vinovăției cet. Rusu Adrian în comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(1) Codul contravențional, sunt nefondate. Or, se reține cu certitudine, contrar alegațiilor recurentului, la materialele cauzei lipsesc careva probe care să demonstreze circumstanțele de fapt pretinse a fi comise de către Rusu Adrian. Potrivit reglementărilor legale în vigoare, stabilirea vinovăției unei persoane în comiterea unei fapte contravenționale are loc în baza unor probe, care urmează a fi colectate, administrate și cercetate la faza stabilirii faptei contravenționale, or, urmare a examinării materialelor cauzei, Colegiul nu identifică careva probe certe şi concludente în susținerea acuzației înaintate lui Rusu Adrian, care ar fixa o anumită conduită manifestată prin neglijarea acestei norme. Astfel, în învinuire nu este specificat în care circumstanțe s-ar fi produs pretinsa faptă, fără a se indica anumite circumstanțe asupra locului comiterii pretinsei fapte.

52. În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție este un act administrativ care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționarea

contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție. Or, la materialele cauzei, în vederea confirmării învinuirii, nu au fost anexate careva probe care ar dovedi cele incriminate lui Rusu Adrian.

53. Astfel în măsura în care procesul verbal de constatare a contravenției nu este susținut de dovezi care corespund prevederilor legale procesuale în baza cărora s-a întocmit precum și din cauza că în cadrul acumulării probelor nu și-au găsit confirmare afirmațiile agentului constatator, iar petiționarul respinge învinuirile aduse nu se mai poate susține temeinicia procesului verbal fără a indica prezumția de nevinovăție instituită de art.6 a Convenției. Or. potrivit practicii CEDO în cauzele referitoare contravenții sunt aplicate prevederile art.6 din CEDO cu toate garanțiile conferite de acesta contravenientul beneficiind de prezumția de nevinovăției (cauza Anghel vs României) sarcina probei revenind agentului constatator cu respectarea în acest mod a principiului egalității armelor.

54. La caz, deși agentul constatator impută Rusu Adrian comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(1) Codul contravențional, nu anexează careva probe din care să fie verificată și constatată vinovăția ultimului.

55. Astfel că, instanța de recurs explică faptul că, agentul constatator are rolul de a administra probe în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Prin urmare, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. Respectiv, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului sunt neconfirmate prin alte mijloace de probă, în sensul dat pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept *in dubio pro reo*.

56. În susținerea poziției sale, Colegiul elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare, nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă utilă întru confirmarea învinuirii aduse lui Rusu Adrian .

57. În acest sens instanța de recurs reamintește că, în conformitate cu alin. (1) şi (2) art.425 din Codul contravențional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

58. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Or, în orice situație este insuficientă, pentru tragerea persoanei la răspundere contravențională, prezentarea în calitate de probă doar a procesului-verbal cu privire la contravenție necombătute prin alte probe cum ar fi imagini foto, înregistrări video sau declarațiile martorilor.

59. Astfel, la înaintarea învinuirii, agentul constatator nu a ținut cont de faptul că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea unei contravenții nu pot fi întemeiate pe presupuneri şi că toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea făptuitorului, nefiind astfel acumulate careva probe pertinente şi concludente care ar demonstra faptul că cet. Rusu Adrian ar fi comis fapta de prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional. În sensul enunțat, nu poate fi vorba de răspundere contravențională în lipsa deplină a semnelor obiective şi subiective stabilite de legea contravențională care să califice fapta prejudiciabilă drept contravenție concretă.

60. În speță, agentul constatator având obligația pozitivă în susținerea învinuirii, nu a convins dincolo de orice dubiu instanța că, prezumția relativă de care se bucură procesul-verbal de contravenție este pe măsură să tindă la sancționarea lui Rusu Adrian , în lipsa altor probe care ar putea colabora între ele și în final consumarea raportului juridic de conflict. De rând cu acest fapt, instanța de recurs reține că, potrivit legii, într-un proces contradictoriu, ține de obligațiunea organelor ce au întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție de a prezenta probele în susținerea celor indicate în acesta, iar instanța de judecată examinează cauza în baza probelor prezentate de părțile egale în drepturi, făcându-le analiza şi aprecierile respective. În asemenea circumstanțe Colegiul atestă o învinuire formală și nemotivată, fapt care inevitabil determină încetarea procesului contravențional.

61. În final, în urma aprecierii probele descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, Colegiul alăturat instanței de judecată conchide că este necesară şi oportună doar încetarea procesului contravențional pornit în privința cet. Rusu Adrian, deoarece în acțiunile făptuitorului lipsesc elementele constitutive ale contravenției imputate, iar decizia de sancționare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea făptuitorului, astfel încât susținerea învinuirii de către agentul constatator poartă doar un caracter declarativ şi se bazează tocmai pe presupuneri, iar vinovăția adusă- nefiind obiectiv confirmată prin careva probe. Or, conform prevederilor art. 7 Cod contravențional,

persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

62. Se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

63. Conform prevederilor art.470 Codul contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate. Autorul își întemeiază recursul în baza art.466 Cod Contravențional, care prevede că hotărârile pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond în cazurile indicate la lit. a)-l).

64. Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra vinovăției făptuitoarei pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod Contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile art.462 Codul contravențional.

65. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei Saharnean Dan și a menține hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023 fără modificări.

66. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), art.474 Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de agentul constatator și menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Central nr. 5r-39/2023 din 23 mai 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Chiroșca Igor